

Norsk Folkehjelp

www.folkehjelp.no

FAGKURS SKRED

Utdanningsplan

KURSETS HENSIKT OG MÅL

Kurset skal utdanne skredmannskaper til tjeneste i Norsk Folkehjelp Sanitet, og omfatter de fagområder som er nødvendig for å kunne fungere som skredmannskap i redningstjenesten. Dette kurset forutsetter egeninteresse for skredfaget og ferdsel i vinterfjellet.

Følgende kriterier må være oppfylt for å være kvalifisert til dette kurset:

- Gjennomført fagkurs vinter
- Gode fysiske og psykiske forutsetninger

For å bestå kurset forutsettes minimum 80 % oppmøte.

DIREKTEGODKJENNING

Mannskaper/medlemmer med kompetanse tilsvarende innholdet i dette kurset fra annet sted/organisasjon kan søke om direktegodkjenning.

RAMMEBETINGELSER

Tid

Kurset er satt til 20 timer.

Veileder

Instruktør skal ha fullført og bestått fagkurs skredleder og bestått grunnkurs instruksjon.

Henvisninger

Temaheftet «Snøskred», skredkortene utgitt av Røde Kors, «Den lille snøskredboka» av Kjetil Brattlien, retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykker fra 2012, boka «Førstehjelp» av Norsk Førstehjelpsråd, heftet «Pasientbehandling utenfor vei».

Materiell

Beredskapssekk, kart, kompass og GPS. Om deltakerne har egen sender/mottaker, spade og søkestang oppfordres de til å bruke dette i øvelse. Recco-søker om tilgjengelig. Ski eller truger. Lagsutstyr for vinter, inkludert pulk. Førstehjelpsutstyr, inkludert speil og liggeunderlag. Merke-materiell for skred.

Kriterier for bestått kurs

Aktiv deltakelse gjennom hele kurset. Deltakerne må kunne vise til god sikkerhetsforståelse og terrengkunnskaper. De må kunne nyttiggjøre seg av våre hjelpemidler for søk og redning, og inngå som selvstendig skredmannskap i innsats ved snøskredulykker.

KUNNSKAPSMÅL

Skredmannskapets oppgaver og rolle i organisert snøskredinnsats

- Forstå skredmannskapets oppgaver og rolle i organisert snøskredinnsats

Sikkerhet

- Kjenne til hvordan ulike faktorer, som oppdragets art, miljø, terreng og tilgjengelige ressurser påvirker sikkerheten i en snøskredinnsats
- Kjenne til skredfareskalaen og NVEs skredfarevarsel
- Kjenne til hvilke risiko- og konsekvensreduserende tiltak som iverksettes i forbindelse med organisert skredredning

Skredkunnskaper og skredfareforståelse

- Kjenne til hva som menes med skredterreng og terrengfeller
- Kjenne til forutsetninger for snøskred og hovedgruppen av snøskredtyper
- Kjenne til farlig lagdeling
- Kjenne til typiske skredfaretegn og situasjoner som gir økt skredfare

Ferdse i skredfarlig terreng

- Kjenne til hva som er trygge veivalg

Organisert redning i skred

- Kjenne til hvordan redningstjenesten er organisert for søk og redning i snøskred
- Kjenne til ulike ressurser som bidrar i snøskredinnsats

Pasienthåndtering

- Kjenne til typiske skader og vanligste dødsårsaker ved snøskredulykker
- Kjenne til metoder for pasientbehandling og evakuering

FERDIGHETSMÅL

Skredmannskapets oppgaver

- Skal kunne inngå som skredmannskap i organisert redning

Sikkerhet

- Kunne gjøre en selvstendig sikkerhetsvurdering på grunnleggende nivå. Faktorer som skal tas med i vurderingen:
 - Oppdragets art
 - Miljø
 - Terreng
 - Tilgjengelige ressurser
- Kunne nyttiggjøre seg skredfreskalaen og NVEs skredfarevarsel i egen sikkerhetsvurdering
- Kunne nyttiggjøre seg av sender/mottaker, spade og søkestang som verktøy for egensikkerhet

Skredkunnskaper og skredfareforståelse

- Kunne gjenkjenne skredterreng i kart og felt
- Kunne gjenkjenne terrengfeller
- Kunne fange opp og gjenkjenne tegn på skredfare

Ferdse i skredfarlig terreng

- Kunne gjøre vurderinger med tanke på trygg ferdsel i kart og i felt

Organisert redning i skred

- Kunne bidra som skredmannskap i organisert snøskredinnsats. Her under:
 - Gjennomføre hurtigsøk
 - Gjennomføre søk med sender/mottaker
 - Gjennomføre punktsøk/spiralsøk med søkestang
 - Gjennomføre grundig overflatesøk
 - Gjennomføre organiserte søk
 - 3-punkts grovsøk med søkestang
 - 3-punkts finsøk med søkestang
 - Kunne bidra under organisert utgraving av skredtatte. Her under strategisk og v-formet utgraving
- Kunne samhandle med andre organiserte skredredningsressurser

Pasienthåndtering

- Kunne iverksette aktuelle livreddende førstehjelpstiltak
- Kunne nyttiggjøre seg tilgjengelig redningsmateriell
 - Pulk
 - Spjelkemateriell
 - Materiell for varmekonservering

HOLDNINGSMÅL

- Kunne fremtre som skredmannskap på en sikker og selvstendig måte i samvirke med andre skredressurser under organisert redning i skred
- Kunne vise til lav risikovillighet og grunnleggende sikkerhetsvurderinger

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING

Fagkurs skred skal i hovedsak forberede mannskaper til å kunne inngå som skredmannskap i organisert snøskredinnsats.

- 1) Egensikkerhet er prioritert
- 2) Skredmannskapets oppgaver
- 3) Søkemetoder
- 4) Redningsmetoder

Kurset kan gjennomføres i løpet av en helg, men det anbefales at teoriundervisningen gjennomføres i forkant. Det vil være naturlig å starte med teori om skredmannskapets oppgaver og rolle, sikkerhet, snø- og skredfarekunnskaper før man går over til praktiske øvelser med fokus på skredinnsats og redning.

Første temakveld, ca 3 timer

- Introduksjon til skredutdanningen og rammefaktorer
- Undervisning inne med fokus på skredmannskapenes rolle og oppgaver
- Undervisning inne med fokus på egensikkerhet

Andre temakveld, ca 3 timer

- Undervisning inne med fokus på snø- og skredfare
- Undervisning inne med fokus på trygg ferdsel

Kurshelg, første kveld

- Introduksjon til organisert redning i snøskred
- Egen beredskap, personlig og felles utstyr

Kurshelg, første hele dag

- Momenttrening i bruk av sender/mottaker, spade og søkestang
- Øvelse i å sette momentene sammen i en førsteinnsats
- Inne på kvelden: Teoriundervisning om pasienthåndtering og skader som følge av snøskred

Kurshelg, siste hele dag

- Øvelse i utgravning og pasienthåndtering
- Øvelse i snødekkeforståelse
- Fullskala-øvelse med flere redningsressurser

Det er ikke lagt føringer for hvordan man skal disponere hver enkelt time i fagkurs skred. Det anbefales at kurset gjennomføres på en slik måte at momentene blir øvd og trent på i en naturlig rekkefølge og satt sammen suksessivt.

Hovedmoment	Delmoment	Litteratur/henvisning
Skredmannskapets oppgaver	• Ansvar · Selvstendig vurdering av sikkerhet • Utfører av søk og redning i snøskredinnsatser · Søk- og redningsmetoder i henhold til skredkortene • Personlig beredskap	· Retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykker · Skredkortene · Temaheftet «Snøskred»
Sikkerhet	• Skredmannskapets egenansvar • Risikomomenter i kontekst av: · Oppdragets art - Dag/natt - Størrelse - Oversikt - Klar organisering og ledelse · Miljø - Vær - Værutvikling - Varslet skredfare - Vurdert skredfare · Terreng - Trygg vei inn - Komplekst terreng - Fare for fall - Bratthet - Terrengfeller - Skavl/isbre · Ressurser - Kommunikasjonsmuligheter - Trente mannskaper - Utsyr: lys/pulk/store spader • Risikoreduserende tiltak · Få i innsats · Trygge veivalg · Skredvakt · Hurtig evakuering · Øvelse og trening • Konsekvensreduserende tiltak · Alltid sender/mottaker, søkestang og spade · Skredballongsekk · Innsatspersonell i beredskap • «Stop or GO»-modellen • Risiko vs. nytte • NVEs skredfareskala • NVEs skredfarevarsel	· Skredkortene · Temaheftet «Snøskred» · «Den lille snøskredboka»

Hovedmoment	Delmoment	Litteratur/henvisning
Skredkunnskaper og skredfareforståelse	• Forutsetning for skred · Bratt nok · Snø • Skredtyper · Flaskskred · Løssnøskred · Våte snøskred • Farlig lagdeling · Store hardhetsforskjeller · Rensnø, kantkornet snø, begerkrystaller • Undersøkelse av snødekket · Spadeprøven • Skredfaretegn og situasjoner med økt skredfare · Ferske snøskred · Wompf-lyder · Skytende sprekker · Stort snøfall · Rask temperaturøkning · Mye vindtransportert snø	· Temaheftet «Snøskred» · «Den lille snøskredboka»

FAGKURS SKRED

Hovedmoment	Delmoment	Litteratur/henvisning
Ferdsel i skredfarlig terreng	• Gode ferdselsrutiner · Gruppesjekk · Unngå relevante skredproblemer varslet av NVE på varsom.no · Stemmer skredvarslet? · Trygg avstand • Vurdering av terreng · Løsneområder for skred · Bratthet - Stavtest - Klinometerkompass - Avstand mellom høydekoter · Fare for skred · Utløpslengde • Identifisere terrengfeller · Elvedaler/dalbunn · Kløfter · Snøskavler · Stup · Steiner · Trær og skog • Trygg avstand fra skredterreng · Vurdert ved hjelp av regelen om 3 ganger fallhøyde · Vurdert ved hjelp av beregning av teoretisk utløpslengde	· Skredkortene · Temaheftet «Snøskred» · «Den lille snøskredboka» · www.varsom.no

Hovedmoment	Delmoment	Litteratur/henvisning
Organisert redning i skred	• Organisert skredinnsats · Innsats i henhold til skredkortene · Ledelse og organisering · Hurtigsøk · Grundig overflatesøk · Organisert søk • Søk med sender/mottaker • Søk med søkestang · 3-punkts grovsøk · 3-punkts finsøk · Punktsøk/spiralsøk • Utgravningsteknikker · Strategisk utgravning · V-formet utgravning • Samarbeid med andre skredressurser · Lavinehunder · Helikopter	· Skredkortene · Temaheftet «Snøskred»
Pasienthåndtering	• Traumeskader · ABCDE • Kvelning · Vanligste dødsårsak · OBS – luftlomme! =Fravær av is/snø i nese og munn • Hypotermi · Gjelder alle pasienter · Varmekonserverende tiltak (dampsperre, evt. passiv varme, isolasjon, vind/vanntett lag) · Hjertestans på grunn av hypotermi – langvarig HLR · Evt. intermitterende HLR ved krevende evakuering • Pulk og evakueringsbåre	· Skredkortene · Temaheftet «Snøskred» · «Den lille snøskredboka» · «Førstehjelp» av Norsk Førstehjelpsråd · Heftet «Pasienthåndtering utenfor vei»